

Unustatud naeris taas peenrale

Naeris kasvab nii kiiresti, et praegu külvates võib juba juuni lõpus – juuli algul võtta peenralt mahlaseid magusaid juurvilju.

Sel talvel tuli sõprade ringis jutuks küsimus: kuhu on kadunud turult ja kauplustest naeris?

Kes meist ei mäletaks vene mui-nasjuttu, kuidas eit ja taat hiigel-suurt naerist maa seest välja tõmbasid ja kuidas kõik koduloomad neile appi tulid. Seda vahvat lugu ilmselt enamik tänapäeva lapsi ei tea, nii nagu ka naerist ennast.

Ometigi oli sööginaeris (*Brassica rapa* subsp. *rapa*) enne kartuli võidukäiku meil üks põhilisi toidutaimi. Leidsime sõpradega, et see maitsev, ääretult kasulik, vähenõudlik ja lihtsasti kasvatatav köögivilj on jäänud teenimatult tagaplaanile.

Ma ise taasavastasin naeri mõni aasta tagasi ja nüüd imestan, miks ma seda toredat köögivilja ometi varem ei kasvatanud. Minu rõõmuks on naeriseemet müügil päris hea sordivalik.

Naeri üks suuremaid plusse oma lähisugulase kaalika ees on kindlasti tema kiire kasv. Varajasemad sordid valmivad juba 50–60 päevaga. Suvel võib saada lausa kaks saaki: pärast jaani ja septembris.

Kuna naeriseeme hakkab idanema juba 1–3° juures, saab suviseks

Varane sort 'Purple Top Milan' valmib 50–60 päevaga. Lillakaspunase maalinguga lapikutel juurviljadel on kreemikasvalge õrn ja mahlane sisu. Säilib hästi.

'Petrovskaja' on vana tuntud Vene sort, mis heade omaduste tõttu siiani maailmas kõrgelt hinnatud. Lapergune vili on kollase sileda koorega. Kollane sisu on mahlane ja tihe. Kasvu-aeg 60–80 päeva. Säilib hästi.

tarbimiseks mõeldud naeri külvata kevadel peenrale kohe, kui muld on tahenenud, sageli juba aprilli lõpus. Erinevalt kaalikast ei talu naeris ümberistutamist, seega ei saa taimi ette kasvatada. Soojas mullas tärkab naeris 4–6 päevaga. Külv tuleb esimeste pärislehtede ilmumisel harvendada parajatele vahedele (sõltuvalt sordist, kirjas pakendil).

Kuivaga tuleb naerist kindlasti kasta, muidu jäävad juurviljad kiduraks ja muutuvad puiseks. Lühikese kasvuperioodi tõttu ja ka hea maitse säilitamiseks pole vaja naerist väetada, piisab, kui maa sai eelmisel aastal komposti või kõdusõnnikut.

Tõusmetele on suurimaks ohuks maakirbud, kes võivad need hävitada paari päevaga. Aitab see, kui katta külv puutuhaga ja taimehakkatisi pritsida küüslauguleotisega. Olen kuulnud, et naeri kasvatamine võib ebaõnnestuda, kui mullas on vähe boori ja muid mikroelemente.

Varakult külvates saab juba juuni lõpupoole peenralt õrna kollase koorega mahlakaid pallikesi. Parimad on nad noorelt, kui juurvilja läbimõõt 5–6 cm. Kraani all puh-taks ja riiviga peeneks. Mahe lihtne salat on mõnus lisand paljude toitude kõrvale. Noort mahlast juurvilja oleks isegi kahju kuumutada. Seda võiks teha alles sügistalvisel ajal säilitusnaeri juurikatega, mis on suuremad. Hõrgutavaks jõuluroaks soovitatakse teha näiteks par-diprae sibula ja naeriga.

Talviseks tarbimiseks pole mõtet kiirekasvulist naerist väga vara külvata, paras aeg on juuli esimene dekaad. Siis ei kasva juurikad liiga suureks ega lähe puituma.

Tegelikult on naeris kaks-ühes-köögivilj: salatis ja soojas toidus saab ära kasutada ka tema noored lehed, mis on pungil vitamiinidest, mineraalainetest jm kasulikest ainetest.